

Către: Ministerul Educației Naționale

CC: Institutul de Științe ale Educației

În atn: Domnului Ministru Prof. Univ. Dr. Pavel Năstase

CC: Domnului Director General Dr. Ciprian Fartușnic

Fax: 021/405 56 67; 021/312 47 19

Fax: 021/312 14 47;

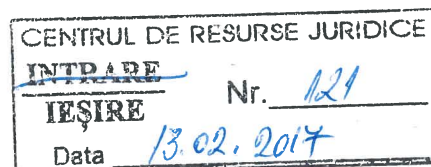
cifp@se.ro; magda.balica@ise.ro

Exp: Centrul de Resurse Juridice

Contact: office@crj.ro

Tel: 021212 05 20

Fax: 021212 05 19

Stimate domnule Ministru,

Având în vedere punerea în dezbatere publică a programelor școlare pentru gimnaziu, în baza Legii 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Art. 7, alin. (9) conform căruia:

“Autoritatea publică în cauză este obligată să decidă organizarea unei întâlniri în care să dezbată public proiectul de act normativ, dacă acest lucru a fost cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o autoritate publică”

Fundația Centrul de Resurse Juridice vă solicităm organizarea mai multor dezbateri publice (aferele diferitelor programe) cu organizații de drepturile omului cât și cu specialiști din zona universitară, sau a organizațiilor internaționale cum ar fi UNICEF. Menționăm faptul că maniera actuală de consultare propusă pe pagina de internet a Institutului de Științe ale Educației este inadecvată (chestionar simplu ce poate fi completat anonim - contrar prevederilor Legii 52/2003, Art. 7, alin. (5) -, chestionar în care întrebările obligatorii sunt de tip închis ducând la posibilitatea cuantificării nediferențiate a răspunsurilor, aceleași întrebări indiferent de materie) - <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeindezbatere.aspx>.

Exprimăm serioase îngrijorări privind conținutul din perspectiva drepturilor omului, cu precădere la materiile Educație socială, Consiliere și dezvoltare personală sau Religie. Contrar principiilor europene de la care se reclamă, programele nu educă în spiritul drepturilor omului, al egalității de șanse, al incluziunii și valorizării în mod egal a diversității, sau al drepturilor copilului. În fond, programele propuse nu educă pentru cetățenie democratică.

Rolul programelor este de a ghida profesorii, și autorii manualelor. Mai precis, programa stabilește ce vor învăța următoarele generații. Nu observăm modificări substanțiale față de vechile programe, deci nu vom avea șansa să avem nici manuale diferite, în prezent sistemul școlar operând și cu manuale elaborate inclusiv la nivelul anului 1999 (ex. la cultură civică)!

Este îngrijorătoare absența din programe a principiilor egalității de gen, absența totală a minorităților sexuale și de gen, în timp ce diversitatea etnică și religioasă este prea puțin abordată din perspectiva nediscriminării și a diversității etnice și religioase din România, perpetuând modelul etnic naționalist și ortodox, în locul celui bazat pe cetățenie civică, unită prin valorile democrației și respectul pentru drepturile fundamentale. Îngrijorează absența educației sexuale și reproductive în programa de Consiliere și dezvoltare personală, România ocupând primul sau printre primele locuri în Europa în ceea ce privește rata sarcinilor timpurii, rata avorturilor sau mortalitatea în urma cancerului de col uterin. Mai mult, sunt

propuse activității discriminatorii, în care majoritatea decide cu privire la drepturile minorității, în loc să fie învățată să le respecte și cum să includă minoritățile:

- la capitolul *Competențe specifice și exemple de activități de învățare*, Programa pentru Educație socială, clasa a V-a, *Gândire critică și drepturile copilului*, punctul 2.2. "Identificarea, prin lucru în echipă, a unor măsuri de intervenție posibile pentru cazuri semnalate de încălcare a drepturilor copilului sau de promovare a acestora", se propune:

"-realizarea unor jocuri de rol în care elevii formulează soluții alternative la probleme specifice problematicii drepturilor copilului (de exemplu, organizarea unui concurs de soluții creative la problemele privind asigurarea dreptului la educație a copiilor cu CES și a unui mini-referendum pentru alegerea unei soluții la nivelul clasei" (programa se găsește aici: <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeindezbatere.aspx>, p. 6)

Astfel, în loc să învățăm copiii majoritari despre drepturile copiilor cu dizabilități, și să ne asigurăm că aceștia învață, se joacă, formează împreună cu ceilalți o comunitate a clasei în care prezența dizabilității nu mai duce la situații discriminatorii sau de excludere, autorii programelor sugerează să îi întrebăm pe copii cum să facem cu copiii cu dizabilități. O astfel de situație de învățare pleacă oricum de la premisa că acei copii cu CES (cerințe educaționale speciale) despre care vorbim, oricum nu sunt în clasă, ci probabil segregati în școli speciale. Și dacă ar fi în clasă, nu sunt prezenți la decizia despre ei și despre dreptul lor fundamental la educație, care și așa, ține de ceea ce vor decide ceilalți colegi ai lor, conform ghidajului oferit de autorii programei.

În același fel, la clasa a VIII-a – Educație economico-financiară, programa de Educație socială, o sugestie metodologică (pp. 18-19) implică elaborarea unui buget familial sau personal, indicând o totală lipsă de înțelegere și sensibilitate la diversitatea clasei, unde e foarte posibil să existe copii cu resurse financiare mai mici față de ceilalți colegi și care prin urmare, să fie puși în situații umilitoare în cadrul acestei activități.

Ne oprim aici cu exemplele și reiterăm solicitarea de a organiza dezbateri ample privitoare la programe, în vederea racordării reale a acestora la principiile democrației europene. Având în vedere prevederile Art. 7, alin. (12) din Legea 52/2003, vă solicităm anunțarea din timp a unui program de consultări la care să participe cât mai mulți actori interesați, inclusiv din afara sistemului educațional, programele școlare ce ghidează în final educația în România fiind o chestiune de interes național care ne afectează pe toți.

Cu deosebită considerație,

Georgiana Iorgulescu
Directoare executivă

Fundația Centrul de Resurse Juridice (CRJ) este o persoană juridică română, cu sediul în București, str. Arcului nr. 19, sector 2, cod fiscal R11341550, cu numărul de înregistrare în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor 380/1998, reprezentată prin Georgiana Iorgulescu, în calitate de Directoare Executivă.

Material realizat în cadrul proiectului Educația fără discriminare e și treaba ta! implementat de Centrul de Resurse Juridice și co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul Contribuției Elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă.

Acest document nu reflectă neapărat poziția oficială a guvernului elvețian. Responsabilitatea pentru conținutul acestuia este asumată în întregime de Centrul de Resurse Juridice